

Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhallef Consuelo Scerri Herrera, LL.D., Dip Matr., (Can), Ph.D.

Appell Nru: 140 / 2023

Il-Pulizja

Vs

Domenic Chircop

Illum 20 ta' Lulju 2023

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellanti, Domenic Chircop detenor tal-karta tal-identita Maltija **773656M**, akkuzat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli:

1. Nhar l-4 ta' Ottubru, 2022 gewwa Red Café li jinsab fi Pjazza Toni Bajjada Naxxar gab ruhu b'tali mod li ta` fastidju lil Rachael Samantha Hodgkins.

Rat is-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali nhar l-**14 ta' Marzu 2023**, fejn il-Qorti ma sabitx lil Domenic Chircop hati tal-imputazzjoni dedotta kontrih u konsegwentement illiberatu minn kull htija u piena.

Rat ir-rikors tal-appell tal-appellant Avukat Generali, prezentat fir-registru ta' din l-Onorabbli Qorti nhar **1-4 ta' April 2023**, fejn talab lil din l-Onorabbli Qorti sabiex joghobha thassar u tirrevoka s-sentenza appellata u tghaddi biex tiddisponi minn dan l-umli appelli skont il-ligi u fl-aħjar interess tal-ġustizzja.

Rat l-aggravji tal-appellant Avukat Generali li huma cari u manifesti u jikkonsistu fis-segwenti, u cioe:

i. L-ewwel irregolarità

Illi kemm fit-tieni paġna tas-sentenza appellata (l-ewwel linja) kif ukoll fid-deċide, l-Ewwel Qorti indikat artikolu hażin tal-ligi. Filwaqt li l-Ewwel Qorti rreferiet għall-Artikolu "251A(a)(b)" fiż-żewġ okkażjonijiet, hija kellha minflok tirreferi għall-Artikolu **251A(1)(a)(b)** (enfasi tal-esponenti).

Illi kif intqal fis-sentenza ta' din l-Onorabbli Qorti fl-ismijiet *Il-Pulizija vs. John Axiak et*¹:

"Issa kif dejjem gie ritenut fil-gurisprudenza meta l-artikoli citati fis-sentenza jkunu zbaljati, kif jidher li x'aktarx gara f' dan il-kaz, dan il-fatt igib in-nullità tas-sentenza appellata. (ara. Appell Krim. "Il-Pulizija vs. Joseph Farrugia" [28.5.1987] u oħrajn.)"

Illi l-esponenti jirreferi ampjament anki għas-sentenza ta' din l-Onorabbli Qorti fl-ismijiet *Il-Pulizija vs. Carmel sive Charles Spiteri*² u l-analizi dettaljata tal-materja inkwistjoni hemm magħmula.

Illi din l-irregolarità ġġib magħha n-nullità tas-sentenza appellata.

ii. It-tieni irregolarità

Illi fis-sentenza appellata, l-Ewwel Qorti qalet:

¹ Deċiża nhar id-19 ta' Mejju 2005 per Onor. Imħallef Joseph Galea Debono.

² Deċiża nhar it-3 ta' Diċembru 2019 per Onor. Imħallef Consuelo-Pilar Scerri Herrera.

“Illi sfortunatament l-apparat li kien hemm fl-awla kien tali li ma setgħux jinstemgħu l-kliem li ngħad.”

Illi l-esponenti jirrileva li jekk inqalghet xi problema bl-apparat fl-awla u konsegwentement xi xhieda ma setgħux jinstemgħu, is-soluzzjoni ma kellha qatt tkun li l-imputat ikun illiberat daqslikieku qatt ma sar xejn. Ghalkemm huwa desiderabbli li kawzi sommarji jigu deċiżi fi żmien qasir, preferibilmment f’ seduta waħda, ċertament ma jkunx fl-aħjar interess tar-retta amministrazzjoni tal-gustizzja li l-Qrati jaqbd u jilliberaw lill-imputat appena jinqala’ intopp fl-apparat tal-awla. Jekk wiehed jirreferi għad-diċitura tal-liġi, senjatament l-Artikoli 374 u 375 tal-Kodiċi Kriminali, mhuwiex speċifikat li l-provi f’kawża sommarja għandhom jinstemgħu f’ seduta waħda biss u dan peress li l-liġi tgħid biss illi *“t-tmexxija tal-kawża għandha ssir fil-qosor u bil-fomm u fl-ordni...”*³ kif preskritt fl-Artikolu 374 b’applikazzjoni ukoll għall-Artikolu 375.⁴ Kwindi, filwaqt li huwa rikonoxxut li l-kawża sommarja m’għandhiex iddum inutilment (*ergo* l-kelma “sommarja”), il-liġi ma tispeċifikax li kull prova trid bilfors tinstema’ f’ seduta waħda, għad li hekk ikun desiderabbli.

Illi inoltre, jekk wiehed jara wkoll l-Artikolu 377(1) tal-Kodiċi Kriminali, li jittratta l-għoti tas-sentenza f’kawża sommarja, jingħad li *“meta jingħalaq is-smiegh tal-kawża⁵, il-qorti, dakinhar stess, jekk jista jkun⁶, tagħti sentenza billi tillibera jew tikkundanna l-imputat.”* Illi minn dan l-artikolu tal-liġi l-esponenti jislet żewġ punti:

- fl-ewwel lok is-sentenza għandha tingħata meta jingħalaq is-smiegh tal-kawża;
- fit-tieni lok, m’hemm ebda obbligu riġidu li l-Qorti trid tagħti s-sentenza tagħha dakinhar stess li tinstema’ l-kawża.

Illi sfortunatament, l-Ewwel Qorti naqset li tispjega x’kienet il-problema li nqalghet fl-apparat tal-awla u għalhekk inholqot preżunzjoni ta’ nuqqas serju, bħal pereżempju

³ Artikolu 374(i): (i) *il-kwerelant jew l-avukat jew il-prokuratur legali tiegħu jesponi l-fatt tar-reat u jgħib il-provi tiegħu;*

(ii) *il-kwerelat jew l-avukat jew il-prokuratur legali tiegħu jagħmel id-difiza tiegħu u jgħib il-provi tiegħu;*

(iii) *il-kwerelant jew l-avukat jew il-prokuratur legali tiegħu jista’ jirreplika, u l-kwerelat jew l-avukat jew prokuratur legali tiegħu jista’ jagħmel kontra-replika:*

l-żda l-qorti tista’, għal raġuni tajba, tqassam xorta oħra l-ordni tas-smiegh tal-kawża;

⁴ Artikolu 375(ċ): *l-uffiċjal tal-Pulizija Ezekuttiva, li bih titmexxa l-azzjoni, u l-imputat jew l-avukat jew il-prokuratur legali tiegħu, jinstemgħu fl-ordni msemmi fil-paragrafu (i) tal-aħħar artikolu qabel dan;*

⁵ Enfasi tal-appellant.

⁶ Enfasi tal-appellant.

xi xhud li x-xhieda tiegħu ma gietx irrekordjata. Ladarba l-Ewwel Qorti għażlet li fis-sentenza tikteb dwar xi problema fl-apparat tal-awla, l-esponenti m'għandux għażla hliet li jassumi li din il-problema fl-apparat kienet tincidi direttament fuq is-smiegh tal-kawża.

Illi bi tkompli ta' dan, jiġi rilevat li fil-hames paġna tas-sentenza, l-Ewwel Qorti kitbet:

"Jiġi ikkonstatat li meta intwera s-CD Dok. A ma seta' jinstema' ebda kliem."

Illi fid-dawl tas-suespost, l-esponenti ma jafx jekk dak li kien hemm fuq il-compact disc ma setax jinstema' minhabba xi difett inerenti għall-compact disc innifisha, jew minhabba l-problema fl-apparat tal-awla.

Illi l-esponenti jissottometti li anki fil-każ li xhud jesebixxi compact disc li jirriżulta difettuż jew li għal xi raġuni ma jaħdimx jew mhuwix kompatibbli mal-apparat tal-awla jew mal-apparat tas-sigrieta tal-ġudikant, il-Qorti għandha, sabiex tkun verament semgħet ix-xhieda u l-provi kollha, tordna li tinstab soluzzjoni, liema soluzzjoni tista' tinkludi li x-xhud jesebixxi l-filmat jew recordings tramite compact disc oħra jew pen drive jew b'xi mezz leċitu ieħor. Anzi, l-esponenti jżid li jekk Qorti ma timxix hekk, tkun qegħda addirittura tiffavorixxi parti bi hsara tal-parti l-oħra.

Illi rinfaċċjata b'sitwazzjoni bħal din, għalkemm sitwazzjoni verament frustranti għall-ġudikant sedenti, għall-prosekuzzjoni, u għad-difiża, l-Ewwel Qorti kellha tipposponi jew tiddiferixxi sakemm ikun żgurat li l-apparat fl-awla jkun qiegħed jaħdem kif suppost, u mbagħad tissokta bis-smiegh tal-kawża.

Illi għalhekk, effettivament, l-Ewwel Qorti ċaħdet lill-prosekuzzjoni minn provi indispensabbli u possibilment xhud jew xhieda indispensabbli. F'dan ir-rigward jingħad li kieku mxiet sewwa, l-Ewwel Qorti ma kinitx tkun qegħda tiffavorixxi lill-prosekuzzjoni, imma sempliċiment tagħmel dak li kull qorti għandha tagħmel, jiġifieri li tfittex il-verità u xejn hliet, sabiex meta tippronunzja s-sentenza, ikollha s-serhan tal-moħħ li tkun verament rat u semgħet kollox u kwindi jkollha l-kwadru sħiħ tal-fatti quddiemha.

Illi għalhekk, finalment, l-esponenti huwa tal-umli fehma li huwa applikabbli għal dan il-kaz it-tagħlim ta' din l-Onorabbli Qorti fis-sentenza *Il-Pulizija vs. Kevin Debono*⁷, li fiha gie ritenut li nuqqasijiet bħal dawn iwasslu għal nullità. Speċifikament, din il-Qorti kienet qalet:

“Illi gie ritenut fl-Appell Kriminali “Il-Pulizija vs. Domenico Savio Spiteri” [5.1.1996], li, ladarba ix-xhud ikun debitament notifikat u sakemm il-partijiet ma jirrinunzjawx għalih, (enfasi ta' din il-Qorti) il-Qorti ma ghandhiex tghaddi għas-sentenza bla ma tisimghu, imma jekk ix-xhud ikun indispensabbli għall-kaz, il-Qorti kellha tiddiferixxi l-kawza għal data ohra u tipprocedi kontra x-xhieda skond l-artikolu 441 (4), rez applikabbli għall-proceduri quddiem il-Qorti tal-Magistrati bl-artikolu 525(1)(a) tal-Kap.9, . (App. Krim. “Il-Pulizija vs. Saviour Farrugia” [25.7.1994] u ohrajn).”

Rat li Rachel Samantha Hodgekins ikkostitwixxiet ruhha bhala parte civile.

Rat ix-xhieda mressqa mill-Prosekuzzjoni.

Rat li l-imputat ghazel li ma jixhidx.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha ezibiti inkluz il-fedina penali aggornata tal-appellati.

Rat l-atti kollha tal-kaz.

Semghet lill-partijiet jittrattaw ir-rikors tal-appell u appuntu l-ewwel aggravju dwar in-nullita tas-sentenza sollevata mill-Avukat Generali fir-rikors tal-appell tagħha u dan ghaliex l-ewwel Qorti ma indikatx is-sub inciz (i) wara l-artikolu 251A (a) u (b) u tali nuqqas fil-fehma ta-difiza iggib in-nullita.

Rat illi id-difiza irrimettiet ruhha dwar dan l-aggravju sollevat mill-Avukat Generali.

Ikkunsidrat.

Il-Qorti ezaminat l-atti u rat is-sentenza moghtija mill-ewwel Qorti nhar l-14 ta' Marzu 2023 fejn fil-parti disposittiva taghha il-Qorti iccitat l-artikolu 251 (a) u (b) minflok l-artikolu 251 (a) (a) u(b) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta u wara ghaddiet biex tiddikjara li ma kinitx qed issib lill-appellant hati tal-imputazzjoni dedotta kontra tieghu u ghalhekk illiberatu minn kull imputazzjoni.

Illi huwa ovvju li la l-appellant qed jissottometti bhala wiehed mill-aggravji tieghu li s-sentenza appellata hija nulla ghax tippekka kontra d-dispost tal-**artikolu 382** tal-Kodici Kriminali, li l-ewwel u qabel kollox irid jigi investit dan l-aggravju ghalkemm huwa l-ahhar wiehed indikat fir-rikors tal-appell.

Li skond l-artikolu 382 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, il-Qorti tal-Magistrati, meta taghti s-sentenza kontra l-imputat, ghandha tghid l-fatti li tagghom dan ikun gie **misjub hati**⁸, taghti l-piena w ssemmi l-artikolu tal-Kodici Kriminali jew ta' kull ligi ohra li tkun tikkontempla r-reat.

Illi skond gurisprudenza kostanti ta' din il-Qorti n-nuqqas li jsir dan jimporta n-nullita' tas-sentenza appellata. Dan ghaliex dan-nuqqas jammonta ghal nuqqas ta' formalita' sostanzjali fis-sens tal-artikolu 428 (3) tal-Kodici Kriminali. F' kaz simili dan jintitola lil din il-Qorti li thassar is-sentenza appellate (ara f'dan is-sens l-Appelli Kriminali: **Il-Pulizija vs. Paul Cachia**⁹; **Il-Pulizija vs. Joseph Zahra**¹⁰; **Il-Pulizija vs. Benjamin Muscat**¹¹ **Il-Pulizija vs. Donald Cilia**¹² , **Il-Pulizija vs. Mark Portanier**¹³; **Il-Pulizija vs. John Axiq et**¹⁴ u ohrajn).

⁸ Enfasi ta din l-Onorabli Qorti

⁹ Deciz mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar il-25 ta Settembru 2003

¹⁰ Deciz mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar id-9 ta Settembru 2002

¹¹ Deciz mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar il-10 ta Lulju 2002 u 28 ta' Gunju 2002

¹² Deciz mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar il-24 ta April 2002

¹³ Deciz mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar l-14 ta' Settembru, 2004

¹⁴ Deciz mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar id-19 ta' Mejju 2005

Illi l-indikazzjoni tal-artikolu hazin jew addirittura l-indikazzjoni tal-ligi skorretta hu ekwiparat man-nuqqas ta' citazzjoni tal-artikolu tal-ligi li tahtu tkun instabet htija (ara **Il-Pulizija vs. Mario Agius**¹⁵ ; **Il-Pulizija vs. Patrick Vella**¹⁶ u ohrain).

Illi jinghad pero li fis-sentenza appellata, l-ewwel Qorti ma sabitx lill-appellant hati tal-akkuza kif moghtija fil-konfront teighu u ghalhekk l-artikolu 382 tal-Kap 9 ma japplikax. Imkien fil-kodici penali ma hemm inskritt li l-Qorti trid ticcita l-artikoli tal-ligi f'kaz fejn ma ssibx lill-imputat hati u tilliberah kif el resto ghamlet fil-kawza odjerna.

Ghalhekk stante li f' din il-kawza l-ewwel Qorti ma sabitx lill-appellant hati tal-akkuza ma kelliex ghalfejn ticcita l-artikolu tar-reat li bih gie akkuzat u konsegwentement l-ewwel aggravju tal-Avukat Generali mhux qed jigi akkolt u ghalhekk tordna il-prosegwiment tal-kawza.

Consuelo-Pilar Scerri Herrera

Imhallel

Maria Grech

Deputat Registratur

¹⁵ Deciz mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar it-3 ta Frar 1995

¹⁶ Deciz mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar il-11 ta Novembru 2005